

NAAR BUDAPEST, HET BIOLOGISCH STATION TE TIHANY EN DE „KIS-BALATON”.

II.

Gedurende de eerste week van mijn verblijf maakte ik in gezelschap van prof. Entz en zijn familie iederen avond na afloop van het werk op het Laboratorium kleinere of grotere wandelingen in de omgeving. We bezochten natuurlijk het oude dorpje, waar ik den typischen ingang van de huisjes kieke met de in groote potten geplaatste bloeiende oleanders er vóór (zie fig. 6). Merkwaardig deden ook de vrouwen aan, die met de lasten op hun hoofd meestal blootvoets zeer langzaam voortschreden (zie fig. 7 en 8). Verder doorkruisten we het schiereilandje in alle richtingen en brachten ook een vluchtig bezoek aan het binnenmeertje,

foto ten Kate.

Fig. 6. Ingang van boerenhuis met bloeiende Oleander. Tihany, 1930.

waar het wemelde van meerkoeten; niet ver er vandaan was op een huis een ooievaarsnest met jongen. Om vogel-observaties te doen was het meestal reeds te laat op den dag en dat ging mij eigenlijk wel wat aan mijn hart! Achter het Instituut tegen de hellingen onder het klooster riepen den heelen dag onafgebroken de wielewalen en het gekir der tortelduiven was niet van de lucht; verder waren er veel klauwieren, die je overal langs de wegen kon waarnemen. Aan het Instituut zelf en in het dorp nestelden veel huiszwaluwen; ook boeren- en gierzwaluwen nam ik waar, terwijl aan den weg naar Balatonfüred een oeverzwaluwkolonie was gevestigd. Op de akkers aan den weg naar het station vertoefden geregeld bonte kraaien (*Corvus c. cornix* L.), wat voor een Nederlander in den zomer een eigenaardige gewaarwording is en in een weiland vlak daarbij zag ik op een avond verscheiden purperreigers invallen; het leek wel

of die er wilden gaan slapen. Eenmaal zagen we een hop (*Upupa e. epops* L.), juist toen we uit een bosch kwamen, maar pas de derde week kreeg ik er één van zeer dichtbij te zien. In het meer vóór het Instituut zwommen geregeld een aantal futen en ook kapmeeuwen vertoonden zich geregeld, soms ook hoorde ik vischdiefjes en nam ook een paar maal oeverloopers waar. Eenmaal zat een ijsvogel op de kade bij het meer, waar ook geregeld witte kwikstaarten vertoefden.

31 Juli gingen we 's avonds met het kleine motorbootje naar Balatonfüred, de alleroudste badplaats aan het meer. We landden bij een aanlegsteiger, waar veel kleine jachten en enkele groote motorbooten gemeerd lagen en wandelden door het park en over de promenade, waar het wemelde van badgasten. Er zijn hier ook allerlei pensions, door de regeering gebouwd voor de ambtenaren, waar ieder op zijn beurt met zijn familie tegen zeer verlaagden prijs een veertiental dagen mag doorbrengen. Ook voor de leeraren van gymnasia en middelbare scholen waren dergelijke gebouwen verzeen, een handeling die zeer is toe te juichen, daar de salarissen zeer laag zijn: een leeraar heeft niet meer honorarium dan een amanuensis hier en een Hollandsch leeraarstractement komt ongeveer overeen met dat van een minister in Hongarije! Natuurlijk zijn de tractementen niet zonder meer te vergelijken, want levensmiddelen, personeel etc. zijn in Hongarije zeer veel goedkoper dan bij ons, maar desondanks is de positie der academischgevormden in Hongarije

toch verre van fraai, vooral doordat, nu tweederde van het land bij Roemenië, Yougoslavie en Tsechoslowakije is gevoegd, het aantal gestudeerden veel te groot is in verhouding tot het aantal beschikbare plaatsen, te meer, daar velen, die bijv. eertijds aan de academie te Klausenburg verbonden waren, na het sluiten van den vrede naar Budapest zijn getrokken, omdat ze niet onder het Roemeensche juk wenschten te leven. En men staat verbaasd met hoe weinig deze menschen toe weten te komen en zodoende toch in de gelegenheid blijven hun wetenschappelijk werk voort te zetten. Het is hier niet de plaats daar verder op in te gaan, maar ik zou daarvan sterke staaltjes kunnen noemen!

Balatonfüred is vooral bekend om de koolzuurbaden en de groote sanatoria, waar ook Tagore genezing vond, ter eere waarvan hij in het park een boom heeft geplant.

Had ik dus de eerste week zeer weinig gelegenheid gehad om ornithologische waarnemingen te doen, Zondag 3 Augustus brak voor mij de groote dag aan! Er zou dien dag een excursie naar het Bakony-woud gemaakt worden, maar voor mij was reeds lang te voren door de goede zorgen van de heeren van het Ornithologisch Instituut te Budapest alles geregeld om dien dag een bezoek te brengen aan de Kis-Balaton, de beroemde broedplaats van ibissen, kwakken, zilvereigers en vele andere watervogels.

Om half vijf werd ik gewekt en reed een uur daarna per auto naar het stationnetje, waar ik den chef, die geen Duitsch verstond, een papier overhandigde, waarop te lezen stond, dat ik een kaartje naar Fenék-Pusztá hebben moest. Het is voor den West-Europeaan nl. een beetje onaangenaam en lastig, dat de Hongaren vooral sinds den oorlog erg chauvinistisch zijn en zodoende bepaalde categorieën van menschen, die vroeger wel bijv. Duitsch verstonden, dat nu niet kunnen . . . of niet willen! Spreek je ze in het Duitsch aan, dan krijg je eerst bijna geen antwoord, maar nauwelijks hooren ze dat je Hollander bent of alles is in orde! Dus was ik daarop speciaal gewapend in den vorm van een groot papier, waarop een heele reeks uitdrukkingen in het Hongaarsch vermeld waren, door de goede zorgen van den directeur van het Instituut. Het was een bonte mengeling: „ik ben Hollander”, „moet ik overstappen?”, „glas bier”, „boom”, „nest”, „riet”, „broeden”, „vogel” etc., een pracht combinatie, die groote hilariteit bij de Hongaarsche biologen verwekte, maar mij onschatbare diensten bewees en welk gedenkwaardig document ik met alle piëteit heb bewaard bij mijn reis herinneringen!

De reis was ontzettend vervelend; de streek was wel interessant en de trein reed dicht langs de verschillende bergen en verder vlak langs het meer, dat ik zodoende over de gansche lengte te zien kreeg, maar de trein was een „gemischte Zug” en schoot haast niet op; eindelijk tegen half-tien stopten we te Fenék-Pusztá, een halte heelemaal aan het zuidwestelijke puntje van het meer; ik was de eenige persoon, die uitstapte. De bewaker van het vogelterrein, Gulyás József, stond op me te wachten; hij lachte vriendelijk; ik knikte eens en liet hem eenige papieren lezen en toen begon de tocht: eerst een eindje de spoorlijn langs, tot we bij de uitmonding van een klein riviertje, de Zala, kwamen, waar Gulyás de boot had klaar liggen, eigenlijk niet veel meer dan een groote kano, waar een hoop riet mijn zitbank vormde (zie fig. 9). Het geheel zag er zeer kantelig uit en Gulyás kon dan ook alleen met de noodige voorzichtigheid zelf achterin plaats nemen. En toen ging het, met één riem pagaaiend in een slakkengangetje stroomopwaarts. We waren

Fig. 7. Boerenvrouw met kalebassen.
Tihany, 1930.

nauwelijks op weg, of er vloog aan den oever een ralreiger [*Ardeola ralloides* (Scop.)] op, die in de vlucht bijna een geheel witten indruk maakte. Vlug haalde ik mijn document te voorschijn en een stapel gekleurde vogelprenten met de Hongaarsche namen er onder, noemde den naam en Gulyás knikte van ja. Iets verderop jaagden we een woudaapje op, weer paste ik mijn praktijk toe van zoeeven en al gauw ging de „conversatie” zoo ver, dat Gulyás me wist duidelijk te maken dat ze in Juni broedden. Hij was ook in den oorlog geweest, onder Duitsch commando, sprak van „links, rechts, ein zwei, drei und marschieren”, wat al weer een nieuw aanknooppingspunt gaf. Daarop ging een watersnip op en op een baggermolen, die er aan het werk was geweest en de modder op de oevers had gestort, zat een witte kwik. Vóór ik nog mijn papieren klaar had, zei Gulyás: „Motacilla alba”! Hij lachte geweldig en was niet weinig trotsch, maar al gauw bemerkte ik, dat hiermede zijn geheel Latijnsche vocabularium was uitgeput.

De tocht was vrij eentonig; alleen zagen we telkens opnieuw ralreigers en ook weer een woudaapje, verder purperreigers, watersnippen, boschruiters, een oeverlooper etc. Maar we schoten naar mijn zin lang niet hard genoeg op en ik trachtte hem aan het verstand te brengen, dat hij hier op het riviertje veel beter gewoon kon roeien, maar hij beduidde, dat dat verderop niet ging, in het moeras zelf, waarop ik al mijn krachten inspande om hem uit te leggen, dat hij dan een kleine kano achter aan een grotere roerboot moest binden, wat hij echter niet scheen te verstaan.

Na ongeveer vijf kwartier landden we bij een plek, waar naar zijn gesticuleeren en woorden te oordeelen op een afstand eenige uitgevlogen nesten moesten zitten, die we op den terugweg zouden gaan bekijken en daarop koersten we weer verder de Zala op, tot we opnieuw stopten en we het riet in liepen naar een open plek, een groote moddervlakte. Daar zaten op een afstand verscheiden purperreigers en ralreigers, 4 lepelaars, veel kieviten en ook grutto's en boschruiters en ook ontdekte ik 2 groote zilverreigers [*Egretta a. alba* (L.)], waarnaar ik reeds voortdurend had uitgekeken. Ik vroeg of we er niet dichterbij konden komen maar dat bleek absoluut onmogelijk; we moesten weer naar de boot terug tot we wat meer stroomopwaarts opnieuw uitstapten en een tweede open plek bereikten, waar weer purperreigers en lepelaars stonden en ook één zilverreiger. Toen we weer aan het riviertje kwamen, nam Gulyás mijn rugzak en beduidde me dat we nu verder langs den oever zouden wandelen. In de verte ontdekte ik een uitzichtoren, die daar voor de bezoekers en de bewaking(?) gemaakt was (zie „Aquila”, 36—37, 1929—1930, p. 358). We liepen er heen, klommen naar boven en daar had je een mooi overzicht over het geweldige terrein, dat grootendeels boomloos is, uitgestrekte rietvelden bevat en ook groote open plekken. Op één daarvan ontdekte ik een 40-tal lepelaars en op drie punten één zilverreiger, ver van de andere vogels verwijderd; ook zat er een troep blauwe reigers. Aan de andere zijde van het riviertje telde ik nog 2 zilverreigers, terwijl een derde juist het water overvlood naar het terrein aan den anderen oever en ver vóór mij op een paal meende ik een kwak te onderscheiden, maar hoe ik ook mijn best deed Gulyás te zeggen, waar dat was, het gelukte mij niet.

Gulyás wilde nu gaan eten, maar er zaten een 4-tal eenigszins raar uitzienende opgeschoten jongens in den toren en ik gaf hem te kennen, dat we dat onderweg wel in de boot konden doen. Dus wandelden we naar het bootje terug en koersten een eindje stroomafwaarts; Gulyás had me al uitgelegd, dat we te weinig tijd hadden, om nog naar de groote broedplaats der kwakken en ibissen te gaan, die echter volgens hem toch verlaten waren, maar hij zou me naar een plek brengen, waar we veel kans hadden ibissen te zien. Onderwijl pakte ik mijn brood uit en zocht ijverig naar de boter, die ik apart besteld had, omdat de Hongaren vrijwel nooit brood met boter eten. Eindelijk ontdekte ik een klein perkamentpapierenzakje, maakte het haastig los . . . om slechts een augurk te vinden! En dus at ik, 's lands wijs, 's lands eer, het harde droge brood met augurk en een stuk vleesch, dat in weer een ander papier was gepakt.

Gulyás was erg in zijn nopjes met mijn Hollandsche sigaren, knikte lachend en zei „gut, gut”. Hij stuurde een zijkanaaltje in en bracht me bij de plek, waar hij gehoopt had ibissen aan te treffen, maar ze waren nergens te zien; „nem batla” (geen ibissen), zeide hij en schudde zijn hoofd; hij zwaaide met zijn armen en beduidde, dat de groote zwermen ibissen reeds waren vertrokken.

Wel zaten ook hier eenige zilverreigers, half verscholen achter het riet en was ik blij dezen fraaien vogel tenminste herhaaldelijk en goed gezien te hebben, die volgens Gulyás maar in een paar of zeven meer in het gebied nestelden tegenwoordig.

Opnieuw stapten we in het bootje en nu ging het stroomafwaarts, tot we bij de eerste landingsplaats van 's morgens kwamen. Vandaar liepen we door een groot weiland met wat hoge boomen op het riet af en nu volgde een eindeloze tocht door het hoge riet, waarmee vergeleken dergelijke „expedities” op het Kampereiland slechts kinderwerk zijn; het was bovendien ondragelijk warm geworden. Eerst kwamen we langs een tiental leeg nesten van den purperreiger en tenslotte hield Gulyás stil bij een nest, met in de omgeving duidelijk sporen, dat er gefotografeerd was. „Kócsag” (zilverreiger), zei hij en er vlak in de buurt toonde hij er nog twee. Alle drie nesten zaten zeer hoog, minstens 1 m. was de bovenrand van den grond verwijderd; Gulyás legde uit, dat het water dat voorjaar hoog was geweest. Bij een der nesten vond ik een drietal veeren, waarbij ook een „aigrette”, die ik als herinnering meenam.

Gulyás beduidde verder, dat er een „Angliús” een heelen dag had zitten fotografeeren en hij maakte me er voor de zooveelste maal op attent, dat ik veel te laat in den tijd was; „Maius, Junius”, zeide hij, waarvan ik zelf maar al te zeer overtuigd was, maar ik kon nu eenmaal helaas niet gaan in die maanden en voelde opnieuw aan den lijve, hoe ongelukkig de zomervacantie voor iemand, die zich met broedbiologie bezighoudt, is gekozen!

Ik vereeuwigde Gulyás bij een dezer nesten en daarop aanvaardden we den terugtocht; het was een verademing, toen we weer in het vrije veld waren!

Toen we aan het riviertje kwamen, lagen er twee booten naast de onze; één der inzittenden bleek Duitsch te verstaan en noodigde ons direct uit, om in hun tent, die niet ver daar vandaan was opgesteld, wijn te komen drinken. Ik zei, dat we weinig tijd hadden, maar direct haalde toen een der jongens een groote mandenkruik en weldra laafden we onze dorst aan den heerlijksten landwijn. Gulyás had onderwijl zijn brood te voorschijn gehaald en een potje, waaruit hij met zijn zakmes telkens een onbepaalde hoeveelheid materie pikte, die hij met smaak verorberde. Nadat ik het geval gekiekt had en Gulyás zijn tweede glas wijn had geledigd, namen we afscheid en snel ging het nu verder stroomafwaarts naar de monding toe. Telkens vertoonden zich hier weer ralreigers aan den oever en ik deed al mijn best er al varende een te kieken, wat mij tenslotte inderdaad gelukte, maar thuisgekomen bleek de vogel veel te klein op de plaat te staan, zoodat er alleen met een stereoscoop iets van te maken was.

Goed 4 uur waren we aan den vasten wal en daar we nog een poosje tijd over hadden vóór de trein zou komen, verlieten we den weg en wandelden vlak langs het Balatonmeer, waar een uitgestrekt weiland met hier en daar hoge populieren en wilgen aan grensde. In één der hoge peppels zaten twee ooievaars op een nest, die er bij onze komst vandoor gingen en bij een wilg vlogen drie scharrelaars (*Coracias g. garrulus* L.) rond, die ik prachtig te zien kreeg, telkens opnieuw en die hier volgens Gulyás zeer algemeen waren. Op het schiereilandje van Tihany echter heb ik ze geen enkele maal waargenomen en schijnen ze ook zelden voor te komen.

Toen werd het tijd naar de halte te gaan, waar het me na veel moeite gelukte, van de kinderen van den wachter, die zelf afwezig was, een spoorkaartje naar Keszthely, het naastbijzijnde station, waar ik op een andere lijn moest overstappen, te krijgen, waarvoor ik heel mijn poovere Hongaarsche woordenkennis uit moest putten. De trein was mooi op tijd en ik nam afscheid van

foto ten Kate.

Fig. 8. In het oudste Hongaarsche dorpje.
Tihany, 1930.

Gulyás, die glimlachend zijn lange pijp rookte, met Hollandsche tabak, waarvan ik hem wat mee had gegeven en welke naar zijn zeggen „sehr gut” was. De terugreis ging gelukkig heel wat sneller; nu liepen er sneltreinen, met zelfs radio in de coupés, rechtstreeks naar Budapest om alle Zondagsmensen en de hoofden der gezinnen, die den zomer in een optrekje aan het meer doorbrachten, weer naar hun werk in de groote stad te brengen.

Den volgenden dag toog ik weer aan den arbeid op het Laboratorium; er waren verscheiden mensen vertrokken en andere gekomen, waarbij een Amerikaansche prof. van Hongaarsche origine, die zich speciaal met microdissectieproeven bezighield, een Belgische dokter, met zijn familie per auto uit Brussel gekomen, om een studie te maken van de geneeskrachtige bronnen in de badplaatsen aan het meer en ook een Hollandsche oogarts, die op een tournée de klinieken in Budapest had bezocht en nu — meer om persoonlijke relaties te hernieuwen — ook even in

Tihany kwam kijken. En zoo was er steeds afwisseling en gelegenheid met diverse mensen te spreken en iets van hun werk te zien.

De Amerikaansche prof. was zoo vriendelijk een en ander van zijn microdissectieproeven te demonstreeren; een Hongaarsch pater van het Benedictijnerklooster liet me zijn bananenvlieg-cultures zien, waarmede hij genetische proeven deed, een ander was bezig met een monografie van de algen van het binnenmeertje en een zoöl. prof. van de universiteit te Szeged stelde mij in de gelegenheid een aantal praeparaten van bepaalde Protozoa door te kijken.

foto ten Kate.

Fig. 9. Gulyás, in het bootje in de Zala.
Kis-Balaton, 1930.

oud stadje, en vandaar naar Herend, een klein dorpje met een beroemde porceleinfabriek, het eigenlijke doel van den tocht, waar de directeur de fabricage, die geheel handwerk is, uitvoerig verklaarde en af en toe voor de buitenlanders gedeeltes van zijn speech kort in het Duitsch herhaalde. Op den terugweg werd Veszprém bezichtigd met het bisschoppelijk paleis, de zeer oude kapel van ongeveer het jaar 1000, die volgens de overlevering gesticht was door de vrouw van den eersten Hongaarschen koning, Stephan den Heilige en ook het plaatselijk museum met o.a. ook een collectie opgezette dieren uit de omgeving.

Den volgenden dag verscheen de minister van Onderwijs, Graaf Klebelsberg, tijdens de thee in het Instituut en begaf zich direct naar den „daktuin”, waar hij zich minzaam met iedereen onderhield; hij bleef eenige dagen in het Instituuthotelletje logeeren, waar hij ook steeds met de anderen tafelde. Hij stelde buitengewoon veel belang in de biologie en vertelde enthousiast van plannen tot het schrijven van een speciaal Hongaarsch zoölogisch leerboek, zooals dat de laatste jaren ook in ons land is gebeurd en ook over de cursussen, die op het Instituut voor de leeraren werden gehouden. Ook bij den refereeravond, die iedere week plaats had, was hij aanwezig, evenals eenige paters van het klooster en enkele dokters van het sanatorium te Balatonfüred. Helaas werden die avonden in het Hongaarsch gehouden, vooreerst omdat anders een aantal der Hongaarsche aanwezigen de lezingen niet konden volgen, maar vooral omdat geen der moderne talen door alle buitenlanders werd verstaan en de keuze dus moeilijk zou zijn!

Zondag's 10 Augustus ging ik op mijn eentje naar het binnenmeer om te trachten daar wat naders over de vogelbevolking te weten te komen. Men vertelde mij dat er ook geregeld wilde ganzen broeden, maar nauwkeurige gegevens hierover kon niemand verschaffen.¹⁾

Het heeft geen zin hier al de meer gewone soorten op te sommen, die ik onderweg te zien kreeg, maar van mijn ondervindingen aan het meertje zelf wil ik toch even wat vertellen. Nauwelijks liep ik daar langs den oever, waar hoog riet het uitzicht op het water bijna overal belemmerde of ik joeg een woudaapje op, waarvan ik er totaal over een kleinen afstand niet minder dan tien te zien kreeg! Terwijl ik daar stond te kijken, ontdekte ik ineens twee zeer kleine meesachtige vogeltjes, die van onderen een grijswitte kleur hadden en van boven eenigszins aan baardmeezen deden denken. Ze waren heelemaal niet schuw en ik kon ze zeer lang bekijken en diverse details nauwkeurig vaststellen: de staart was ietsje gevorkt, de pennen met lichte randen en de pooten en snavel zeer donker. Thuis gekomen bleken het, zooals ik reeds vermoed had, jongen of ♀♀ van de buidelmees [*Remiza p. pendulinus* (L.)], te zijn geweest, de soort die zijn hangend nest aan wilgen in het moeras maakt en ook hier en daar in Duitschland nog wel eens broedt (zie Orn. Monatsber, 39, 1931, p. 163—165).

's Middags zou ik met den directeur naar de andere zijde van het schiereilandje wandelen om een kolonie van den blauwen reiger te bezoeken, die zich daar in een bosch tegen de hellingen van een der heuvels bevond. Juist wilden we vertrekken, toen de bediende kwam waarschuwen, dat de Excellentie uit zijn middagslaapje was ontwaakt, zoodat we ons plan moesten opgeven. Toen de minister echter vernam, hoe de zaken stonden, stelde hij direct voor met de groote motorboot — die naar hem genoemd was — om het heele schiereiland heen te varen, dicht langs de kust en de kolonie heen. En zoo voeren we, na de thee, van de molo weg, met nog een aantal verdere genoodigden aan boord. Het was een heerlijk tochtje, maar voor observaties onderwijl door het vele oponthoud te laat geworden en we kregen geen reigers te zien, die echter de kolonie mogelijk reeds hadden verlaten — het was 10 Augustus —. Prof. Entz vertelde mij nog, dat hij daar ook eens een drietal kwakken had waargenomen, maar of ze in deze omgeving ook nestelden, wist hij niet te zeggen.

Den volgenden dag stond ik tijdig op om vóór ik naar het Lab. moest eerst nog een laatste bezoek aan het binnenmeertje te brengen en ook nu had ik succes: behalve een respectabel aantal woudaapjes kreeg ik ook een groot aantal „rallen” te zien, die op het drassig gedeelte, dat zich tusschen den vasten wal en het riet bevond, blijkbaar voedsel zochten en meestal haastig in het riet vluchtten om daaruit echter telkens opnieuw te voorschijn te komen. Er waren er bij, ongeveer van kleurverdeling als de waterral, maar met een snavel als een porceleinhoen, en dat moesten dus hetzij kleine, hetzij kleinste waterhoentjes zijn, naar de beschrijvingen te oordeelen waarschijnlijk de eerste, maar ik kreeg er zooveel te zien met kleine verschillen, waarbij blijkbaar ook jonge voorwerpen, dat het mij niet gelukte tot positieve determinatie te komen, temeer, daar ik door het groote aantal telkens niet kon uitmaken, of het zich vertoonende voorwerp wel zeker hetzelfde was, als de vogel die even te voren in het riet was verdwenen.

Ook eenige putters scharrelden er rond, één fraai gekleurd, de andere zonder zwart, wit en rood aan den kop, dus jonge voorwerpen, die in het riet neerstreken. En weldra ontdekte ik ook weer een buidelmees, met iets zwart bij het oog, vermoedelijk dus een volwassen ♀; even later zaten daar niet ver vandaan twee buidelmeezen, waarbij mogelijk ook het exemplaar, dat ik reeds alleen had gezien. Het verschil tusschen de beide vogels was opvallend; de één had iets zwart bij de oogen en was op de borst iets geelachtig bruin, de andere miste deze beide kenmerken en was blijkbaar een juveniel exemplaar. Heel lang kon ik deze miniatuur-meesjes observeren en telkens riepen ze „sie-sie”, tamelijk lang gerekt. Onderwijl was het reeds laat op den morgen geworden en ik haastte mij naar het Instituut terug, waar dien avond nog een Hollander verscheen, die den

1) In het onlangs verschenen *Aquila*-dubbelno. (36—37, 1929—1930) bevestigt Jakob Schenk dit. Hij zegt nl. op p. 363: „Hier brüten neben verschiedenen Wasservögeln und Rohrsängern einige Paare von *Anser ferus* Bechst.”

oud-Utrechtschen conservator kwam bezoeken en tevens van de gelegenheid gebruik wenschte te maken om spinnen te verzamelen.

Dinsdag 12 Augustus was mijn laatste dag; het was schitterend weer en 's middags maakten we nog een wandeling, waarop we een hop zeer fraai te zien kregen, terwijl ook een bruine kiekendief vanaf het Balatonmeer in de richting van het binnenmeertje koerste en op de hellingen van een der heuvels tapuiten en jonge roodborsttapuiten rondzwierven.

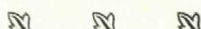
Woensdag 13 Augustus verliet ik 's morgens om half vijf per auto het Instituut om den eersten trein te kunnen halen; behalve een hop, leverde de 4½ uur lange reis, ornithologisch niets vermeldenswaard op en eerlijk gezegd was ik ook te slaperig om veel uit te kijken.

Reeds tijdig stond ik weer in Budapest bij het Keleti-station op straat en had nog prachtig den tijd de stad verder te bekijken. Ik wandelde over de Erzsébet-brug naar het kolossale standbeeld van St. Gellért en vandaar door den prachtigen parkaanleg, steeds hoger, naar de oude Bastei, vanwaar het uitzicht op stad en omgeving nog veel grootscher is dan op de Fischerbastei, wat meer stroomopwaarts.

Daarna volgde een lange tocht langs de eindeloze kaden, waar op een bepaald gedeelte de kooplui in de groote watermeloenen — het geliefkoosde voedsel van de bevolking — in lange rijen hun tentjes hadden opgesteld. Dan de binnenstad weer in langs een plein, waar oude Budapestervrouwtjes kleurige kledjes verkochten, die ze ter plaatse zelf aan het maken waren, naar het station terug. En daarop verliet ik voorgoed het Hongaarsche land, dat tegenover ons Nederlanders zoo bij uitstek gastvrij is.

Kampen, Maart 1931

Dr. C. G. B. TEN KATE

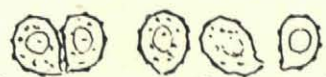

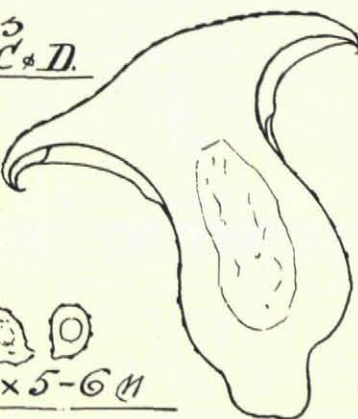
LEUCOPAXILLUS PARADOXUS (COST. & D.).

Begin September j.l. vond ik in de duinen tusschen Bergen en Egmond een exemplaar van deze voor ons land nog niet geregistreerde fungussoort. Na vergeefsche pogingen om deze vondst met behulp der gewone determineerwerken te classificeeren riep ik de hulp in van den mycoloog Konrad te Neuchâtel, die de soort kende en mij den naam mededeelde t.w. *Lepista paradoxus* (C & D), vroeger

Leucopaxillus
paradoxus C. & D.

Doorsnede
op
ware grootte.

Sporen. 7-8 x 5-6 μ

paradoxus (C & D), vroeger door de auteurs Costantin en Dufour als *Clitocybe paradoxa* in hun bekende werkje: *Nouvelle Flore des Champignons* reeds opgenomen. Mons. Konrad verwees mij verder naar zijne beschrijving en teekeningen in het prachtige werk: *Icones selectae fungorum* van Konrad en Maublanc, planche 301 en naar vorige beschrijvers. In het *Bulletin de la Société Mycol. de France* Tome XL 4ème Fasc. 1926 geeft Maire naar reeds in 1913 in het bosch van Fontainebleau gevonden

Fig. 1.

exemplaren voor het eerst eene nauwkeurige beschrijving met afbeeldingen van deze soort. Maire constateerde evenals ik bij mijne Bergensche exemplaren een zéér sterken onaangename